

II.

GIAI ĐOẠN (THÁNG 12. 1995)

□

NHẬT KÝ RỜI... 1995

(Tự Truyện 9)

*/ Từ đầu tháng 12/1995, trời rất lạnh, tôi và Âu Cơ đã dựng cây Noel. Các ngọn đèn nhỏ xíu tỏa ánh sáng làm căn phòng khách ấm hẳn. Dầu thế, không khí gia đình vẫn nặng nề ảm đạm. Một lần Âu Cơ bày tỏ khi mơ hồ cảm được sự rạn nứt trong lòng bố mẹ: “*Mùa Noel là mùa nhà người ta vui vẻ, còn với nhà mình sao buồn quá. Bố mẹ cứ im lặng làm cho bà, con và dì Mỹ cũng buồn. Thôi, từ sang năm mình đừng làm cây Noel nữa nghe mẹ?*”

Tôi muốn dứt ruột khi nghe câu nói ấy. Tôi cũng nghĩ như nó, từ sang năm sẽ không còn dựng lên giữa nhà một cây Noel.

*/ Tháng 12/1995, TNH vẫn lạnh lùng trên khuôn mặt. Những cuộc cãi vã thỉnh thoảng xảy ra nhưng mức độ không còn trầm trọng như trước. Cái dự định đi Washington DC, TNH vẫn âm thầm xúc tiến mà không một lần nói cho tôi rõ chi tiết ngày đi hay địa điểm nào sẽ đến. Riêng các lần *trò chuyện điện thoại với ai đó* vẫn tiếp diễn trong khi tôi vẫn vô tâm ngồi viết đến cái độ chẳng chút nghi ngờ.

Thêm nữa, không một lần TNH đưa Âu Cơ đi vào các khu *shopping center* mua quà Giáng Sinh như mọi năm cũ. Tôi có đề ý điều này nhưng nghĩ rằng TNH đang bức bối vì công việc và sự tất nghẽn trong ngôi viết, lại cũng nghĩ chính vì câu chuyện Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau I đã khiến TNH đổi thay như vậy, cho nên tôi cũng chẳng muốn làm phiền đến TNH.

Nhiều lúc thấy thương cho Âu Cơ quá nhưng cũng chẳng biết làm cách nào để có thể dần xấp hòa giải với TNH như trong hoàn cảnh hiện nay.

*/ Riêng Kiều Mỹ thì hiểu những gì đang náo động đời sống tôi mà em nhìn ra rất dễ. Em khuyên tôi hãy nên vì Âu Cơ, chịu đựng cho qua mọi sự.

Một bữa, trong cuộc chuyện trò riêng hai chị em, Mỹ nói:

“Em thường tự hỏi, chị em mình cùng xuất thân từ một gia đình đảng hoàng, giáo dục kỹ lưỡng, cùng được học loại nhạc cổ điển Tây Phương cao quý; vậy mà không hiểu sao chị có thể tấu lên những bản đàn tầm thường trước những khán giả dân quê như trong thời gian theo đoàn cải lương lưu diễn? Hay các bản nhạc CS ‘*không ra gì*’ trước các khán giả ồn ào –như cái đám cán bộ vẫn ngồi nghe chị đàn trong La Pagode ở Sài Gòn dạo trước? Riêng em tự nghĩ,

không bao giờ có thể đàn cho người nào nghe nếu như người ấy không có trình độ thẩm thấu được sự cao quý của loại nhạc cổ điển Tây Phương.”

Tôi đáp:

“Nghệ thuật là của chung thiên hạ, ai cũng có quyền thưởng lãm. Và nghệ sĩ là những người được Thượng Đế trao vào tay một tài năng nghệ thuật. Đáp lại, người nghệ sĩ phải trải tài năng ấy ra cho tất cả nhân loại. Vấn đề không phải là loại nhạc nào mình trình tấu, mà chính là *'sự trình tấu của mình có làm lợi ích cho kẻ khác hay không?'* Bởi nghĩ vậy, nên khi chơi những bản nhạc tầm thường cho những con người tầm thường chẳng hiểu gì âm nhạc (khoan nói đến nhạc Cổ Điển) chị vẫn thấy giống như đang đàn những *concerto* của Beethoven, của Bach cho những người hiểu nhạc nghe. Hẳn nhiên, mình cũng thích nếu được làm như thế, nhưng quan trọng hơn với chị chính là ý nghĩ: *"Làm êm ái cho tâm hồn bất cứ kẻ nào đang lắng nghe tiếng đàn mình."*

Em tôi gật đầu đồng ý.

Sau, đưa ra nhận định:

“Điểm lạ là với hoàn cảnh nào, chị cũng có thể thích ứng nghệ thuật được dễ dàng bằng chính nghị lực và đam mê trong chị. Ngày xưa đánh đàn, ngày nay viết văn, hai hoàn cảnh khác nhau nhưng rõ ràng vẫn không làm mất đi của chị sự trau dồi dữ dội. Tại sao có điều ấy?”

Tôi cười:

“Nghề nghiệp dĩ của chị là ‘trình diễn’, cho dù trình diễn bằng tiếng đàn hay cây bút. *Trong vai trò ấy, nếu không luyện tập mỗi ngày, làm sao đạt tới điều hay ho cho nói?* Những nghệ sĩ hay nhà văn quốc tế thường có lối làm việc rất kỷ luật chặt chẽ. Mình đọc tiểu sử các ông ấy, thấy chuyện sáng tác được nhìn như một nghề nghiệp đúng theo giờ giấc. Mỗi ngày họ đều ngồi vào bàn với một số trang phải được viết ra bắt buộc, cho dù tay trái họ có làm bất cứ thứ gì để kiếm sống cho gia đình và bản thân.”

Và tôi kết luận: “Văn ôn võ luyện mà!”

*/ Cũng mùa Noel 1995, tôi nhận tấm thiệp của My Châu, cô em gái lớn đang ở Bruxelles:

“Cầu mong một năm mới an lành sẽ đến cùng anh chị và các cháu. Chúc mừng sinh nhật 31/12 của chị. Châu cảm ơn anh chị đã gửi sách và báo. Không biết đến bao giờ mới có dịp gặp lại chị và San? (!) Và cũng không biết bao giờ mới có dịp biết mặt Âu Cơ và anh TNH? Xa xôi quá... Những ngày cuối năm của người ta, đặc biệt không khí lạnh lẽo ảm đạm của xứ Bỉ làm mình càng thêm thảm cảnh.”

Chỉ bấy nhiêu lời mà đã khiến tôi buồn lả. Phải rồi. Sự vô thường của cuộc đời nằm ở chỗ con người không biết lúc nào mình rơi vào sự "tan" hay "hợp". Nhiều khi "tan" rồi cũng vẫn chưa từng thấy "hợp". Như tình trạng hiện tại, giả dụ tôi và TNH vì lý do nào đó mà phải xa nhau, muôn đời TNH sẽ *không bao giờ còn biết mặt* vài trong số những đứa em ruột của tôi: My Châu ở Bruxelles và Thủy ở Verviers, Belgique.

□